

دریچه

«بهار عرب»، بهار تونس

■ در حال حاضر، مصر با بحران قانون اساسی دست به گریبان است. در یمن، معاون پیشین رییس‌جمهور، دوباره به قدرت رسیده و شرایط در سایر کشورهای جهان عرب نیز چندان رضایت‌بخش نیست. آیا بهار عربی، خزان شده‌است؟ اگر نه، در کجا جریان دارد؟ جواب این سوال یک کلمه است؛ تونس؛ جایی که جرقهٔ انقلاب در دسامبر ۲۰۱۰ و درست زمانی زده شد که محمد بو عزیزی، دستفروش اهل تونس، در اعتراض به مصادره اموالش و رفتار توهین‌آمیز مأموران شهرداری، اقدام به خودسوزی کرد. مجلس برخاسته از رای مردم، تصویب قانون اساسی جدید تونس را بررسی می‌کند. دولت موقت با وجودی‌که با چالش‌های فراوان مواجه بوده، همچنان پایرجاست. مطبوعات آزاد از یک سو و نخبگان سیاسی، چه آنهایی که در یکی از ۲۱۷ کرسی قانون‌گذاری جای دارند و چه آنهایی که ندارند، از سوی دیگر آزادانه به نقد عملکرد دولت می‌پردازند. انجمن‌ها و اتحادیه‌ها، به دولت برای ایجاد موقعیت‌های شغلی جدید فشار می‌آورند و دولت نیز تلاش می‌کند با حداقل ریسک ممکن، به مطالبات آنها رسیدگی کند.

شاید تونس هنوز تا برقراری کامل دموکراسی فاصله زیادی داشته باشد، اما اگر تصادفا گذرتان به این کشور مدیترانه‌ای بیفتد، به این نتیجه خواهید رسید که تونس دقیقا شبیه جایی است که یک انقلاب دموکراتیک در آن رخ داده است؛ جایی که اگر مسیر دموکراسی در آن به درستی طی شود، می‌تواند نمونه‌ای مثال‌زدنی برای سایر کشورهای جهان عرب باشد و اگر شکست بخورد، چشم‌انداز دموکراسی برای دیگر کشورها نیز تیره و تار خواهد شد.

شعله‌های انقلاب

به جرات می‌توان گفت که در گذار تونس به دموکراسی، حزب النهضة دارای نقش کلیدی بوده است؛ حزبی که رهبری آن را راشد الغنوشی، مشهورترین متفکر اسلام‌گرای تونس در ۲۵ سال اخیر بر عهده داشته است. اما برافروختن آتش انقلاب تونس به تنهایی کار اسلام‌گرایان نبود، چرا که اسلام‌گرایان تونس، سال‌ها از فعالیت منع شده و شمولری از رهبران‌شان در بازداشت یا تبعید به سر می‌بردند. غنوشی به عنوان مثال، بخش اعظمی از عمر خود را در لندن و در تبعید گذراند. اما زمانی که نخستین انتخابات آزاد در این کشور، ماهه پس از خروج زین‌العابدین بن‌علی بر گزار شد، اسلام‌گرایان با فاصله قابل توجهی از سایر احزاب نوظهور سکولار، اعم از راست و چپ پیشی گرفتند. فاکتور مهمی که در پیروزی حزب النهضة نقش داشت، اقبال عمومی رویکردی بود که این حزب رایبه می‌کرد؛ تکیه بر اسلام نوگرا. جایگاه ریاست‌جمهوری و ساختگوی هیات قانون‌گذاری از آن سکولارها شد و النهضة مقام نخست‌وزیری و اکثریت کابینه را از آن خود کرد. غنوشی تصمیمی برای دخالت در امور اجرایی نداشت و در عوض، مسوولیت ریاست حزب را به طور موقت بر عهده گرفت.

چندین حزب اصلی سکولار در تونس، به گروه‌های کوچک‌تر تقسیم شده‌اند. باجی قائد السبسی ۸۵ساله، نخست‌وزیر پیشین تونس که از دهه ۵۰ میلادی در عرصه سیاسی فعال بوده، شوندهٔ آخرین کسی است که برای ایجاد هماهنگی و اتحاد میان این احزاب، کوشش کرده است. بسیاری از رهبران این احزاب، از چهره‌های ملی صاحب‌نام تونس‌اند که اکثریت غربی‌شان، رویای ریاست‌جمهوری را در سر دارند.

بزرگ‌ترین مانع، بر سر تدوین قانون اساسی، رسیدن به توافق در نوع نظام سیاسی است. آیا نظام سیاسی آینده تونس ریاستی خواهد بود یا پارلمانی یا تلفیقی از این دو؟ از آنجایی که سکولارهای تونس انتظار دارند که انتخابات ریاست‌جمهوری برگزار شود و از سوی دیگر، به علت اینکه این کشور سالیان سال، تحت نظام ریاست‌جمهوری اداره شده است، انتظار می‌رود که رویه سابق، همچنان دنبال شده، اما برای سکولارها، نشستن یکی از افراد النهضة بر کرسی ریاست‌جمهوری و اداره کشور در سایه تشکیلات اسلحی، قابل پذیرش نیست. منطق سیاسی اما حکم می‌کند که سکولارها حامی تشکیل یک نظام پارلمانی باشند؛ نظامی که به دنبال تشکیل آن، بی‌تواند با النهضة اختلاف کرده و به این صورت، از تمرکز یک‌سویه قدرت جلوگیری کنند.

از سوی دیگر، حزب النهضة نیز از حامیان تشکیل نظام پارلمانی است. رهبران این حزب به خوبی می‌دانند که حل مشکلات اقتصادی تونس، در مدت‌زمان کوتاه امکان‌پذیر نیست و از طرفی خود را در جایگاهی نمی‌بینند که کشور را به تنهایی اداره کنند. به همین علت، با هدف تقسیم مسوولیت و در مواردی حتی شانه خالی کردن از آن، اتلاف با سایر احزاب را به تکروری در اداره کشور ترجیح می‌دهند. در رفع این چالش‌ها، تعلق جاذب نیست و تا زمان تدوین و تصویب قانون اساسی جدید و برگزاری انتخاباتی آزاد، تحت لوای همین قانون، نباید منتظر ایجاد تحولی چشم‌گیر در عرصه سیاسی تونس باشیم.
تحقق این امر در گرو تلاش شانه‌روزی سیاستمداران و نخبگان تونس است. هرچند تونس، در مقابل بسیاری از کشورهای جهان عرب، کوچک و کم‌سر و صداست، اما انقلابش، الهام‌بخش سایر تحولات جهان عرب و از تاثیرگذارترین وقایع دهه اخیر بوده است. پس از آنکه محمد مرسی، نخستین رئیس‌جمهوری منتخب مردم مصر، مردم را به مناسبت پیروزی‌اش به میدان تحریر فراخواند، از چهره‌ای آشنا برای ایراد سخنرانی در این مراسم دعوت به عمل آورد؛ راشد الغنوشی و داستان تونس همچنان ادامه دارد.

گفته می‌شود مجلس موسسان تونس برای توزیع اختیارات بین رییس‌جمهوری و نخست‌وزیر در تردید است و نمی‌داند چه کند. آیا به این وسیله اختیارات رییس‌جمهوری آینده محدود نخواهد شد؟

اصلا البته باید دانست که ما در حال حاضر در یک نظام موقت زندگی می‌کنیم نه یک نظام دائمی. هنوز روشن نیست که سیستم آینده حکومتی تونس ریاستی خواهد بود یا پارلمانی. در حال حاضر مجلس موسسان قدرت را در تونس به سه قسمت بین ریاست‌جمهوری، نخست‌وزیری و مجلس موسسان تقسیم کرده است. در حال حاضر تصمیم‌های مهم برمیانی این سه نهاد صورت می‌گیرد. هر هفته روزهای سه‌شنبه ما با هم جلسه داریم و مسائل مهم را بررسی می‌کنیم. این یکی از ویژگی‌های انقلاب تونس است که مبتنی بر توافق بین احزاب سه‌گانه و سه شخص به عنوان روسای این احزاب است؛ افرادی که از سال‌ها پیش تونس‌ها آنها را می‌شناسند. الحمدلله این تجربه موفقی بوده است و می‌خواهم به مردم تونس نیز در این‌باره اطمینان بدهم.
■ شما از این تجربه حرف می‌زنید که اعجاب‌خیزی را به‌خصوص در جهان عرب برانگیخته است. یعنی تشکیل یک ائتلاف سه‌گانه یا به قول تونس‌ها «تویکا» اما بعضی از اختلافاتی می‌گویند که در درون این تویکا شکل گرفته است. علت این اختلافات چیست. آیا منشاء نظری دارد یا خیر؟

و همه احزاب به این سو و آن سو کشیده می‌شوند. این یک مرحله طبیعی است و مدتی زمان خواهد برد. نمی‌توانیم بگوییم که نزاع است بلکه بیشتر تقسیم و توزیع اوراق است. مهم نتیجه کار است. فعلا هر گونه سیاسی به وسیله این سه حزب گرفته می‌شود و مردم تونس نیز می‌دانند که این به نفع کشورشان است. همه نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که مردم تونس به این رویه کاملاً اطمینان دارند.

■ بازگردید به مساله اختیارات، داشتیم از این تویوکا حرف می‌زدیم. بعضی با توجه به برخورد های پلیس و ضرب و شتم معترضان می‌گویند دوباره به دوران سابق بازگشته‌ایم. آیا این عجیب نیست که از طرف شما که فرمانده کل نیروهای مسلح تونس هستید چنین احکامی صادر شود؟
نه. اولاً سرکوب معترضان دست ارتش نبود بلکه دست نیروهای امنیتی بود. موضعی که من در آن زمان گرفتم متوازن بود زیرا من خودم را رییس‌جمهوری همه مردم تونس می‌دانم و باید از همه آنها دفاع کنم. حتی آنهایی که مخالف هستند. من گفتم دستگاه‌های امنیتی زاید‌روی کردند و این در هر کشوری ممکن است اتفاق افتد. با این حال من در آن موقع گفتم با حکومت هستند چون باید امنیت برقرار باشد. نمی‌شود به هر جماعتی اجازه داد که سوءاستفاده کنند. درست است که اصلاح امور کند پیش می‌رود و بعضی عصبانی هستند ولی کسی نباید از این وضع سوء و از آن علیه دولت استفاده کند. ما دیدیم مردم‌مانی به خیابان ریخته و با توکتل مولوتف و سنگ دارند حملهور می‌شوند. این مساله نیروهای امنیتی را تحریک کرد. در چنین جایی من به عنوان رییس‌جمهوری تونس نمی‌توانستم بایستم و بگویم. تظاهرات کنندگان را محکوم می‌کنم یا نیروهای امنیتی را.

■ اما یک شهروند تونس‌ی از شما توقع تصمیم‌گیری داشت که اینکه بایستید و یک طرف را محکوم کنید. ما شنیده‌ایم که شما جایی در یک سخنرانی گفته‌اید وقتی یک روشنفکر مثل یک دولت‌مدار رفتاری می‌کند ممکن است اشتباه به‌بکند آیا اعتراف می‌کنید که اشتباهی رخ داده است؟
طبعاً. من معتقدم یک دولت‌مدر باید انسان سالمی باشد. من به همه فرماندهان ارتش و نیروهای امنیتی گفته‌ام که هرگز حق شهروندی را نقض نکنند. اما در عین حال شهروندان هم باید مسوولیت‌های خودشان را بپذیرند. چون این کشور مال همه ماست. کشور همان قدر متعلق به نیروهای امنیتی است که متعلق به معترضان و باید تلاش کنیم تا از این مرحله با کمترین هزینه عبور کنیم.

تکمیل اهداف انقلاب

■ باچه برنامه‌ای می‌خواهید به این امر تحقق دهید؟ تونس چگونه می‌تواند به اهداف انقلاب خود جامعه عمل بپوشاند و به این حالت تشویش که همه دارند پایان دهد؟

جهان

المنصف المرزوقی رییس‌جمهور تونس:

رییس‌جمهوری موافقان و مخالفان هستم

ترجمه: محمدمعلی عسگری

منصف المرزوقی چهارمین رییس‌جمهور تونس و نخستین رییس‌جمهوری این کشور پس از انقلاب اخیر است که از او به عنوان متفکر، سیاستمدار و فعال حقوق بشر، پزشک و نویسنده در مسایل حقوقی و سیاسی و اندیشه یاد می‌شود. او رییس حزب «کنگره برای جمهوری‌ت» در تونس از ابتدای تأسیس تا زمان انتخابش به ریاست‌جمهوری بود. المرزوقی در هفت ژوئیه سال ۱۹۴۵ در جنوب تونس متولد شد. در سال ۱۹۶۴ به فرانسه سفر و در آنجا ازدواج کرد که حاصلش دو دختر است. مدت ۱۵اسال را در فرانسه به صورت تبعید زندگی کرده است و زمانی نیز در دانشگاه استراسبورگ روان‌شناسی و پزشکی تدریس می‌کرد. در سال ۱۹۷۰ در مسابقه‌ای به مناسبت یکصدمین سالگرد مهاتما گاندی شر کت کرد و پرندۀ شد و به همین مناسبت یک ماه میهمان افتخاری هندوستان بود. در سال ۱۹۷۵ به چین سفر کرد و در سال ۱۹۹۴ با سفر به تونس در آنجا بزادداشت شد. اما بعد از چهارماه افرادی به دلیل دخالت شخصیت‌های بین‌المللی از جمله نلسون ماندلا آزاد شد و دوباره به فرانسه رفت. در سال ۲۰۰۶ بود که طی سخنانی در شبکه الجزیره از مر دم تونس خواست به مقاومت مسالمت‌آمیز خود ادامه دهند. بعد از پیروزی انقلاب تونس به کشور بازگشت و در نخستین انتخابات حزب کنگره توانست بعد از النهضة با ۲۹ کرسی دومین جایگاه را به دست آورد. در دسامبر ۲۰۱۱ او به عنوان رییس‌جمهور موقت تونس برگزیده شد. المرزوقی شخصیتی ساده و صریح است. می‌گویند در هنگام سخنرانی به شدت تحت تأثیر احساسات خود قرار گرفته و گاه اشک می‌ریزد. چندی پیش به دلیل اختلافی که با نخست‌وزیر- بر سر تحویل دادن نخست‌وزیر لیبی که آن را عملی غیرانسانی و در نقض با حقوق بشر می‌دانست- پیدا کرده بود، قهر کرد و دست از کارهای سیاسی شست. با این حال می‌گوید اختلافات را پشت سر گذاشته و همچنان به تعهدات خود در قبال ملت تونس پایبند باقی خواهد ماند. به هر حال المرزوقی روشنفکری است که از جهان مبارزه و کتاب و دفتر اکنون به ریاست‌جمهوری رسیده است و تجربه او از این زاویه می‌تواند بسیار آموزنده باشد.

ببینید این طبیعی است که بعد از ۵۰سال دیکتاتوری و بعد از ۲۵سال استبداد وحشیانه این کشور در صدد ایجاد توازن تازه‌ای است و ما هنوز چند ماهی بیشتر نیست که قدرت را به دست آورده‌ایم و این حرف برای توجه کارمان نیست بلکه یک واقعیت است. از آن گذشته ما با میراث سنگینی مواجه هستیم که فقط به دلیل رفتار نیروهای امنیتی نیست. حتی شهروندان هم ممکن است اشتباه کنند. مثلاً کسانی که راه را می‌بینند و مانع کار دیگران می‌شوند اشتباه می‌کنند. کار آنها غیرقانونی و ضمنافع ملی است ولی باید با همه این پدیده‌ها برخورد مناسب کرد. همه ما در یک کشتی نشستیم. حال تصور بکنید انسانی در کشتی نشسته باشد و توفان با میراث سنگین حزب النهضة مخالفت ما با صهیونیسم یک اصل زیربنایی و در جهت دفاع از حقوق ملت فلسطین است و تا آخر هم ادامه خواهد داشت. این با موعض ما با یهود به عنوان یک فرقه دینی تفاوت اساسی دارد.

■ دربارۀ انتقاداتی که از دولت کنونی می‌شود چه می‌گویید. به‌خصوص درباره عوض کردن برخی از استانداران و غیره که همه از یک طیف به طور مشخص حزب النهضة برگزیده شده‌اند. آیا باور ندارید که این مساله مهمی خواهد بود. کشور با انتخابات عمومی روبه‌رو است و باید نهادهای دولتی کاملاً بی‌طرف باشند؟

یک تصمیم روشن سیاسی که در کشور ما وجود دارد این است که دیگر جایی برای بازگشت دولت تک‌حزبی وجود نخواهد داشت. آقای حمادی جالبی در همه نشست‌هایی که به صورت سه‌گانه داشته‌ایم بارها گفته است فیرست افرادی را که برای استانداران یا فرمانداران بهتر تشخیص می‌دهید، بیابورید تا من آنها را تأیید کنم. در این میان اگر اشکالی هم باشد تصحیح خواهد شد. به هرحال ما هرگز به حاکمیت یک حزب واحد باز نخواهیم گشت.

■ دربارۀ حزب خودتان، حزب کنگره و بحرانی که در آن وجود دارد چه می‌گویید و آیا فکر نمی‌کنید این بحران بتواند ترویقای تونس را تحت تأثیر قرار دهد؟
شما یک طوری گفتید که گویی زلزله‌ای اتفاق افتاده است. البته زلزله‌ای در تونس رخ داده و به اعتقاد من کل جامعه را تحت تأثیر خودش قرار داده است. این زلزله همان انقلاب تونس بود که تاکنون دولت جدیدی را بر سر کار آورده و ما در یک دوره انتقالی هستیم. این دوره انتقالی برای همه یک دوره خاص خواهد بود و حزب کنگره هم یکی از بخش‌های این جامعه است و نمی‌تواند از این مسایل بدور باشد. من به عنوان کسی که بنیابگذار این حزب بوده بارها تلاش کردم تا بین طرف‌های مختلف تفاهم برقرار کنم اما نتوانستم و به نظر کسی دیگر هم نمی‌تواند. چون تونس در حال برقراری یک‌سری موازنه‌های جدید است اما من معتقدم می‌توانیم از پس لرزه‌های این گونه تحولات عبور کنیم.

■ وقتی باجی‌قایدالسبسی خواستار احیای میراث دوران بورقویه‌شد به نظر شما این چگونه دعوتی می‌تواند باشد؟
این دعوت دو مساله را در نظر نمی‌گیرد؛ یکی ترکیب جامعه تونس از نظر جمعیت‌شناسی زیرا بیشتر جوانان او را نمی‌شناسند.

عکس:Reuters

یكشنبه ۱ مرداد ۱۳۹۱

روزنه

بهار گردشگری در تونس

مریم مردخانی

■ درست یک سسال پس از شکل‌گیری اعتراضات مردمی در جهان عرب که در مدت کوتاهی، نام بهار عرب به خود گرفت، آرامش و ثبات نسبی حاکم بر شهرهای تونس و حتی کاهش هزینه‌های گردشگری هم نتوانسته گردشگران همیشگی این کشور را که اغلب بریتانیایی هستند، به این کشور بازگرداند. دلیل این بی‌رغبتی چیست؟ در نگاه اول به نظر می‌رسد که ویرانه‌های حنای‌رنگ تنهای کنسار خلیج تونس، برای یک گردشگر جاذبه توریستی به شمار نمی‌آید. مادامی که درباره این ویرانه‌ها مطالعه نکرده باشید، آنها در نظر شما فاقد هرگونه فرم یا طرح خاصی هستند. ذر‌های اگر در این بناها دقیق نگاه کنیم، این بقایا در مقابل چشم‌هایمان به خود شکل می‌گیرند. دیوارها، بقایای خانه‌هایی هستند که زنجیروار کنار هم قرار گرفته‌اند. هرچه بیشتر در زیبایی این بناها عمیق می‌شویم، برج‌ها و ستون‌های این شهر کهن، نمود بیشتری پیدا می‌کنند. فراموش نکنید که بیش از دوهزار سال پیش، عظیم‌ترین امپراتوری جهان، نهایت تلاش خود را کرد که این مناظر از دید شما پنهان بمانند. دیوارها و ستون‌هایی که از صدفه سر حفاری‌ها و کاوش‌ها به جای مانده‌اند، نماد مقاومت حیرت‌انگیز مردم آن دوره‌اند. تصور کنید که اسکپیو، ژنرال جنگ دوم پونیک و مغز متفکر و سازمان‌دهنده این حملات، چه عکس‌عملی نشان می‌داد اگر می‌دید بقایای شهری که او برای ویرانی‌اش از هیچ تلاشی دریغ نکرده، هزاران سال بعد، مورد شگفتی و تحسین مردم جهان قرار می‌گیرد.

شهر کارتاژ، خارج از پایتخت کشور تونس واقع شده است. بهار عرب، زمانی آغاز شد که زین‌العابدین بن‌علی، به دنبال اعتراضات مردمی، ناچار به ترک تونس شد. او قصر خود را کنار حمام‌های عمومی رومیان باستان در کارتاژ بنا کرده بود. سابقاً، گردشگرانی که بدون هیچ‌گونه سونبتی و تنها برای عکس گرفتن از بقایای این حمام‌ها، دوربین‌های خود را به سمت این بناها تنظیم می‌کردند با تهدیدهای نگهبانان کاخ ریاست‌جمهوری مواجه می‌شدند. آن روزها به پایان رسیده‌اند و این یکی از دستاوردهای انقلاب تونس است. اما برخلاف آنچه انتظار می‌رود، با وجود آزادی‌های بیشتر، گردشگران کمتری حوالی این بناهای تاریخی یافت می‌شوند. مثل اینکه من تنها انگلیسی‌زبانی بودم که از این بناها دیدار می‌کرد. سایر گردشگران، ایتالیایی یا فرانسوی بودند و در هیچ‌جا زبان انگلیسی شنیده‌نشدم.

زمستان تونس، با نسیم دل‌انگیزی که از امواج آرام مدیترانه نشأت می‌گیرد، بهشت دیگری است. علاوه بر آثار باستانی، جزیره جربه و سواحل حملات، از دیگر جاذبه‌های گردشگری تونس‌اند. در طول سال گذشته، جربه، به دلیل ناآرامی‌های پیش از انقلاب تونس و جنگ داخلی لیبی، خیلی از توریست‌ها دور می‌آورد. اما فرانسوی‌های خسته از هوای ابری، برای لذت بردن از تابش آفتاب، تونس را انتخاب می‌کنند. هرچند که تعدادشان در مقایسه با سال‌های پیش از ناآرامی‌ها، به میزان قابل

یک‌سری تغییرات جوهری در اندیشه‌ها به وجود آمده است. این تغییرات بود که در تونس انقلاب را به وجود آورد. بعد هم روابط ما همسایگان را دستخوش تغییر کرد. یک نمونه‌اش لیبی بود که ما بیش از ۳۰۰ هزار لیبیایی آواره را پناه دادیم. ما الجزایر هم همین‌طور. ما روابط برادرانه و خوبی داریم و روابط ما با مراکش هم خوب است.

■ تونس یکی از نخستین کشورهای بود که بهار عربی حاصل از صنعت گردشگری تونس برز استاف کرده و می‌گوید: «برای جبران خسارات و بهبود شرایط کنونی، چسارهای جز صبر نداریم. بهای گردشگری در تونس بسیار پایین است و امید داریم، در آینده نه‌چندان دور، شاهد حضور گردشگرانی از سایر نقاط جهان در تونس باشیم.» او در پایان به این نکته اشاره می‌کند که حضور گردشگران در تونس، آن هم پس از تحمل یک سال ناآرامی و بحران، باعث تقویت روحیه شهروندان تونس‌ی نیز خواهد شد. و به نظر می‌رسد که بحران، حداقل برای مدتی پایان یافته باشد.

انقلاب تونس ۱۳ ماه پیش به سرانجام رسید و هنوز کسی نمی‌داند که نظام حکومتی این کشور به چه شکل خواهد بود. اما آنچه در سفر کوتاهم به تونس نظر مرا جلب کرد، فضای نسبتاً آرام و امن این کشور بود که تأثیر سفرگرفی در بهبود صنعت گردشگری این کشور داشته‌است. پس از بازدید از کارتاژ، سری به دقه، شهری از دوران روم باستان، در جنوب غرب تونس می‌زنم. وقتی که از پایتخت وسیع تونس خارج می‌شوید، چشم‌انداز زیبایی از تپه‌های در گرم خورده و پوشیده از درختان زیتون مقابل چشم‌ان شما نمایان می‌شود و کم‌کم، به بالای یکی از تپه‌ها، یکی از جاذبه‌های دوران روم باستان ظاهر می‌شود. تپه دقه، جایی که برای سفر به دنیای باستان، لازم نیست حتماً انسان خیال‌پرداز باشید.

با نگاهی به خانه‌ها، کوچه‌ها و معبد اصلی، ته‌تنها به تقارن و ظرافت معماری روم باستان بی می‌برید، که پس از گذر از سالن اجتماعات، منظره‌ای زیبا و چشم‌نواز از دره‌ای سرسبز در مقابل چشم‌ان شما قرار می‌گیرد. در دقه نیز، به محض ورودمان، تنها شاهد حضور سه گردشگر فرانسوی بودیم و پس از آن نیز چوپان نوجوانی با هدایات گله خود به عمارت، سکوت را شکست. شاید چنین اتفاقی، به مذاق سازمان ملل، که این بنا را در زمره میراث جهانی ثبت کرده است، چندان خوش نیاید. گرچه از نظر من، یادآور هزاران چوپانی بود که طی سالیان سال، در حوالی این بنا سرگرم مراقبت از گله‌های خود بوده‌اند. در یکی از شب‌های اقامتم در تونس، در تاکسی با یکی از شهروندان تونس‌ی برای مدت کوتاهی همسفر شدم. او که از شرایط نامساعد گردشگری کشورش ناراضی بود، از اشتیاقش برای دیدن دوباره گردشگران خارجی سخن گفت و برای آینده کشورش، روزهایی روشن و امیدبخش را آرزو کرد.

منبع:تلگراف

منبع:الجزیره